

mgr inż. Franciszek Knop
mgr inż. Krzysztof Kaczmarek
doc. dr inż. Piotr Kabsch

Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska
Politechniki Wrocławskiej

PORÓWNANIE WŁASNOŚCI KOLUMN NATRYSKOWYCH I Z WYPEŁNIENIEM FLUIDALNYM, ZASTOSOWANYCH DO RÓWNOCZESNEGO ODPYLANIA I ODSIARCZANIA GAZU

W związku z cyklem prac badawczych nad odsiarczaniem i odpylaniem gazów przeprowadzono badania nad zastosowaniem kolumn natryskowej i fluidalnej do realizacji tych procesów. Oceny przydatności obu absorberów do równoczesnego oddzielania pyłu, powstającego w aglomerowniach hut żelaza oraz sorpcji dwutlenku siarki, zawartego w powietrzu a także określenie najkorzystniejszych parametrów pracy kolumn, dokonano w wyniku badań tych urządzeń, w skali półtechnicznej w laboratorium Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska Politechniki Wrocławskiej. Na rys. 1a i 1b przedstawiono schematy obu kolumn.

Zakres badań

Zakres badań obejmował określenie skuteczności odpylania i sorpcji SO_2 oraz parametrów hydrodynamicznych. Oczyszczanym gazem było

powietrze do którego wprowadzono pył pochodzący z aglomerowni huty Bobrek [1] oraz dwutlenek siarki. Jako ciecz sorpcyjne stosowano wodę oraz wodne roztwory wodorotlenków sodu i amonu.

Zakres parametrów badanych kolumn przedstawiono w tabeli 1.

Wyniki badań

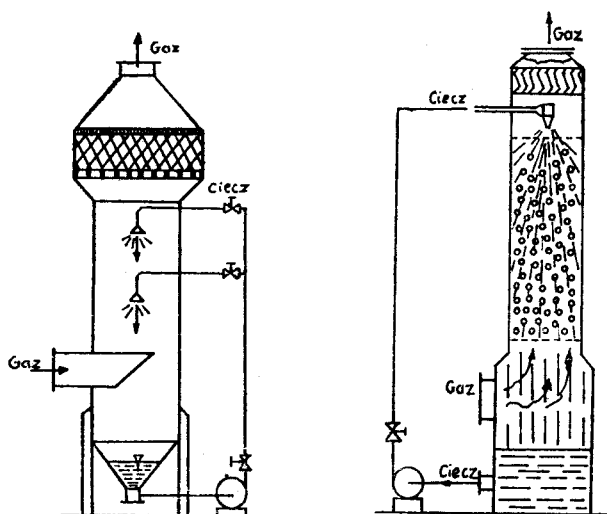
W kolumnie natryskowej najwyższe skuteczności sorpcji SO_2 (95,2%) i odpylania (99,7%) uzyskano dla następujących parametrów pracy instalacji:

- układ powietrze — SO_2 — NaOH
- H_2O — pył
- stosunek natężeń ciecz/gaz —
- 1,2 dm^3/m^3

Tabela 1

ZAKRES PARAMETRÓW BADANYCH KOLUMN

Parametr	Jednostka	Wartość	
		Kolumna natryskowa	Kolumna fluidalna
Średnica	m	0,6	0,288
Długość	m	2,4	1,6
Wysokość statycznej warstwy wypełnienia	m	—	0,16; 0,32; 0,56
Gęstość usypowa wypełnienia	kg/m ³	—	57
Średnica wypełnienia	m	—	0,038
Ilość dysz	szt.	1; 2	1
Ilość otworów w dyszy	szt.	7	16
Średnica otworów dyszy	m	0,004	0,002
Natężenie przepływu powietrza	m ³ /h	1220—3000	750—1400
Natężenie przepływu cieczy	m ³ /h	1—3	0,65—3,25
Stężenie wlotowe SO ₂	g/nm ³	0,1; 0,5; 1	0,5
Stężenie wlotowe pyłu	g/nm ³	0,7	1,6—3,9
Współczynnik stechiometryczny	kg alkali / kg H ₂ SO ₄	0,6; 1; 1,5	0,5; 1; 1,5

Rys. 1. Schematy: a — kolumny natryskowej
b — kolumny fluidalnej

- prędkość przepływu powietrza —
— 2,03 m/s
- stężenie NaOH w roztworze wlotowym
0,3 g/dm³
- jednostkowy opór przepływu powietrza
w strefie zraszania — 0,014 kPa/mb.

W kolumnie fluidalnej uzyskano skuteczność odpylania i sorpcji SO₂ wynoszące 99% pracy instalacji:

- układ powietrze — SO₂ — NH₄OH —
— H₂O — pył
- natężenie zraszania — 45m³/m²h
- prędkość przepływu powietrza —
— 4,27 m/s
- współczynnik stechiometryczny — 1,5
- wysokość statycznej warstwy wypełnienia — 0,32 m
- jednostkowy opór przepływu powietrza — 0,423 kPa/mb.

Tabela 2

ZAKRESY WYZNACZONYCH OPORÓW
PRZEPŁYWU POWIETRZA, SKUTECZNOŚCI WYMIANY MASY
I ODDZIELANIA PYŁU ORAZ PONIESIONE NAKŁADY
ENERGETYCZNE W KOLUMNACH

Parametr	Jednostka	Wartości	
		Kolumna natryskowa	Kolumna fluidalna
Opory przepływu powietrza	kPa	0,2—0,6	0,19—0,77
Ciśnienie w dyszy rozpylającej	kPa	108—976	7,8 —206
Skuteczność wymiany masy dla układów SO ₂ — alkalia	%	82—95,2	80— 99
Skuteczność odpylania	%	93—99,7	99
Nakład energetyczny poniesiony na rozpylanie cieczy	KW / 1000 m ³	01,—0,417	0,005—0,135
Nakład energetyczny poniesiony na pokonanie oporów przepływu powietrza	KW / 1000 m ³	0,0555—0,167	0,0525—0,213
Całkowity nakład energetyczny	KW / 1000 m ³	0,1555—0,584	0,053—0,348
Opór przepływu powietrza przez jednostkę długości strefy roboczej	kPa/mb	<0,10	<0,45

W tabeli 2 podano zakres oporów przepływu powietrza, uzyskane zakresy skuteczności wymiany masy i oddzielania pyłu oraz poniesione nakłady energetyczne.

Stwierdzono, że decydujący wpływ na wielkości oporów przepływu powietrza w kolumnach natryskowych mają opory wlotu powietrza do kolumny (30—70% udziału w oporach na całej instalacji) i opory odkraplacza (10—25% oporów całkowitych), zaś w kolumnie fluidalnej udział oporów wlotu powietrza do kolumny wynosił 20—60% a oporów odkraplacza do 15%.

W tabeli 3 podano zakresy ważniejszych parametrów projektowych obu kolumn w których możliwa jest ich praca z wysokimi skutecznościami, przy stosunkowo niskich nakładach energetycznych.

Tabela 3

ZAKRESY WAŻNIEJSZYCH PARAMETRÓW PROJEKTOWYCH
OBU KOLUMN

Parametr	Jednostka	Kolumna natryskowa	Kolumna fluidalna
Prędkość przepływu gazu liczona na pusty przekrój kolumny	m/s	2—5	4— 7
Natężenie zraszania	m ³ /m ² h	7,0—55	10—80
Stosunek natężeń przepływu ciecz/gaz	dm ³ /m ³	1— 3	2— 6
Ciśnienie cieczy w dyszy	kPa	500—1000	<300

Wnioski

W wyniku dokonanego porównania obu kolumn stwierdzono, że zastosowanie kolumny z wypełnieniem fluidalnym do równoczesnego odpylania i odsiarczania gazu, zamiast kolumny natryskowej pozwala na obniżenie całkowitych nakładów energetycznych o 40—66%.

LITERATURA:

1. S., JARZĘBSKI, J. KAPAŁA: Atlas zanieczyszczeń wydzielanych przy procesach hutnictwa żelaza. Wyd. „Śląsk” Katowice 1976 r.